

ת"פ 2017/01/21 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 2017-01-21 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

בפני
המאשימה
כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מנאל אבו עמאר מפרקליטות מחוז ירושלים
(פלילי)
נגד
הנאשם
פלוני (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד מרדכי רפאלי

פסק דין

1. הנאשם הואשם בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977, בכך שבעקבות ויכוח מילולי שהתגלע בינו לבין המתלונן היכה בחזקה בראשו של המתלונן באמצעות בקבוק וודקה, וכשהמתלונן נפל כתוצאה מהמכה החל להכותו ולבעוט בו בראשו ובגופו. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלונן שבר בעצם הגולגולת האחורית המגיע עד "לחור הגדול בגולגולת ממנו יוצא חוט השדרה" (כך על פי נוסח כתב האישום); חבלה לאונה הקדמית המוחית עם בצקת יחד עם דמם תוך גולגלתי סאב - ארכנואידלי, המטומה בקרקפת האחורית, חבלה בגבה הימנית שהצריכה תפירה וחבלות בחזה ובזרוע.

2. בעניינו של הנאשם הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית, חתומה ע"י ד"ר סרגיי רסקין, מנהל מחלקה, ד"ר גוזיף סאבא וד"ר סבלב ודים, כולם מהמרכז הירושלמי לבריאות הנפש. בחוות הדעת נקבע כי בעת ביצוע המעשה היה הנאשם שרוי במצב פסיכוטי עם פגיעה בשיפוט ובביקורת המציאות, לא היה מסוגל להבדיל בין מותר ואסור ולהימנע ממעשיו, והוא אינו אחראי למעשיו. הומלץ על המשך אשפוז תחת צו בית משפט, ועל איזון ותכנית שיקומית.

3. לאחר שביקשה שהות לשקול את עמדתה הודיעה המאשימה כי היא מקבלת את חוות הדעת וביקשה לפעול לפיה. גם הסניגור קיבל את ההמלצה להורות על הפסקת ההליכים, אך טען כי לא מתקיימים יסודות העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, המיוחסת לנאשם, וכי יש להמירה בעבירה של גרימת חבלה חמורה. לטענת הסניגור לא מתקיים במקרה זה היסוד של כוונה מיוחדת, שכן אין במעשיו של הנאשם כדי להצביע על קיומה של כוונה כזאת. שכן ניתן ללמוד על כוונה מיוחדת כאשר מבצע העבירה מצטייד בנשק או בכלי, אך לא במקרה זה, כאשר הנאשם הכה את המתלונן באמצעות בקבוק וודקה שנמצא במקום לאחר שהשניים שתו ממנו. הסניגור הדגיש כי טיעוניו מכוונים ליסוד הפיזי של ההתנהגות, כאשר העדר האחריות הפלילית של הנאשם אינה שוללת התקיימות של יסוד הכוונה המיוחדת. ב"כ המאשימה טענה כי ניתן ללמוד על הכוונה המיוחדת מכך שהמכה כוונה לראשו של המתלונן, כמו גם מהנזקים שנגרמו למתלונן.

4. לאחר ששקלתי את הטענות אני סבורה שיש להותיר את כתב האישום כפי שהוא, וכי העובדות מקימות עבירה

של חבלה בכוונה מחמירה, כפי שאפרט להלן.

5. בשורה ארוכה של פסקי דין נקבע כי

"אכן, הרשעה בעבירה של גרימת חבלה בכוונה מחמירה דורשת הוכחת יסוד נפשי מסוג כוונה מיוחדת לפגוע באדם, ואין די ברשלנות או בפזיזות לגבי האפשרות של פגיעה כאמור.... לפיכך, לצורך הוכחת הכוונה המיוחדת, ניתן להסתפק בכך שהמערער צפה, כאפשרות קרובה לוודאי, כי פעולותיו יגרמו לחבלה חמורה באדם.

.....ברי, כי מי שיורה לעבר אדם אחר, יכול וצריך, לצפות כאפשרות קרובה לוודאי, כי פעולתו תגרום לחבלה חמורה באותו אדם. משכך, לאור כלל הצפיות, יש לקבוע כי עובדות כתב האישום בענייננו מצביעות על קיומו של רכיב הכוונה, הנדרש בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה..."

(ע"פ 514/14 פלוני נ' מדינת ישראל (3.8.16) פסקה 29. וראו גם: ע"פ 2148/13 פלוני נ' מדינת ישראל (16.2.14) פסקה ט', ע"פ 517/19 שמאך אבו עמאר נ' מדינת ישראל (6.7.20) פסקה 37).

6. רבים מפסקי הדין הדנים בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה עוסקים בעבירות שבוצעו באמצעות ירי, ונראה אכן כי הצטיידות וירי מכלי נשק חם מצביע באופן מובהק על כוונת הפגיעה. אולם אין בכך כדי לשלול גם אפשרויות אחרות.

בע"פ 5775/14 מוחמד אבו נג'מה נ' מדינת ישראל (15.6.15) נדונה פגיעה במתלון באמצעות סכין או שבר בקבוק, ונקבע (שם, פסקה 33) כי גם השימוש בהם עלול להצביע על קיומה של כוונה מיוחדת:

"אין בידינו לקבל את הטענה שלא הוכחו יסודות העבירה שבה הורשע המערער. אפילו היינו מניחים לטובתו של המערער שלא הגיע למקום כשהוא מצויד בסכין או כלי חד אחר, אלא שבר בקבוק ומיד גמר אומר לבוא חשבון עם המערער - הרי שגם במצב דברים זה יש לומר שפעל מתוך "כוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה". כוונה כזו אינה חייבת להיות מבוססת על הכנה ממושכת או תוכנית, אלא די בכך שגמלה בליבו של מבצע העבירה. זאת, ממש כשם שהחלטה להמית כחלק מ"כוונה תחילה" בגדרה של עבירת הרצח יכולה להתגבש בסמיכות רבה לביצוע המעשה בדומה לכך, ואף מקל וחומר, היסוד הנפשי בעבירת החבלה בכוונה מחמירה יכול להתגבש כהרף עין (ראו: ע"פ 2148/13 פלוני נ' מדינת ישראל פסקאות ט'-י"א (16.12.2014); ע"פ 5828/14 מדינת ישראל נ' כילאני פסקה 8 (4.3.2015))." (ההדגשות אינן במקור)

7. בענייננו, אכן הבקבוק שימש את הנאשם והמתלון לשתייה, והימצאותו במקום אינה מעידה על הכנה. אולם כאמור, כוונה זו עשויה להתגבש כהרף עין. הכאת המתלון באמצעות הבקבוק דוקא על ראשו, המשך התקיפה לאחר שנפל ועוצמת התקיפה הנלמדת מחומרת הפגיעות במתלון, יש בהן כדי להצביע על כוונה מחמירה.

8. לאור האמור, ובהתאם לחוות הדעת הפסיכיאטרית, אני מורה על אשפוז הנאשם, ובהמשך במידת הצורך על טיפול מרפאתי, בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק טיפול בחולי נפש תשנ"א-1991. תקופת האשפוז או הטיפול המרבית - 20 שנה, והיא תימנה החל ממעצרו או אשפוזו של המשיב לראשונה בגין אירוע זה (המוקדמת מביניהן).

כמו כן אני מורה על הפסקת ההליכים לפי סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

9. המזכירות מתבקשת לשלוח העתקים מפסק הדין לצדדים (בהסכמתם), לשב"ס ולמרכז הירושלמי לבריאות הנפש - כפר שאול.

תשומת לב הגורמים המטפלים והפסיכיאטר המחוזי לכך שב"כ הצדדים (הפרקליטות והסניגור) ביקשו לזמנם לוועדות שידונו בעניינו של הנאשם.

ניתן היום, כ"ו שבט תשפ"א, 08 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.